

Про організаційно-методичний супровід створення та функціонування Центрів кар'єри на базі ЗП(ПТ)О

В умовах воєнного стану в регіоні загострилась проблема формування трудового робітничого потенціалу, зайнятість переміщеного населення, вакантні робочі місця, освітні ресурси, які цікавлять незайняте населення, переселених із числа дорослих та випускників шкіл із інших регіонів. Це мотивує до багатьох змін в системі формування кадрового потенціалу. Запроваджується прискорене навчання, екстернатне навчання, визнання інформальної освіти.

Тому відбуваються зміни і у форматі профорієнтаційного консультування, які повинні включати у свій зміст синергію роботодавців, закладів освіти, служби зайнятості, громадських формувань, що є впливовим фактором на покращення умов життя переселених громадян та більш ефективно буде сприяти відновленню економіки порушеної агресією росії проти України.

Основними пріоритетними напрямками роботи профорієнтаційної роботи, визначено створення ефективної системи профорієнтаційної роботи в умовах дії воєнного стану та дистанційної форми навчання.

Основні завдання центру кар'єри:

Відповідно до вимог часу на підставі Розпорядження КМУ від 29.04.2020 р. №508-р. Про затвердження плану заходів на 2020—2027 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти “Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року запропонована нова модель професійної орієнтації та кар'єрного консультування «Професійна освіта сьогодні – успішна кар'єра завтра».

Для її реалізації виникла потреба створювати Центри кар'єри на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Функції та завдання ЦК:

- Надання профорієнтаційних консультаційних послуг населенню різної вікової категорії (до 70 +), соціального статусу (особам з особливими освітніми потребами та в рамках інклюзії), з числа внутрішньо переміщених осіб, учасників військових дій, інші;

- Проведення маркетингових досліджень національного та регіонального ринку праці з метою вивчення попиту на робітничі професії;

- Налагодження співпраці з центральними та місцевими органами виконавчої влади, державною службою зайнятості, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, які можуть бути потенційними роботодавцями або базами навчання та практики для здобувачів освіти;

- Створення бази даних міжнародних, вітчизняних, регіональних організацій, установ та комерційних структур — потенційних роботодавців та баз практики;

- Організація інформаційно-комунікаційної компанії, спрямованої на анонсування заходів, що проводяться на національному, районному та міському рівнях з позиціонування робітничих професій, системи профтехосвіти та сприяння працевлаштуванню майбутніх кваліфікованих робітників;

- Взаємодія з громадськими молодіжними організаціями, кадровими агентствами, агенціями з працевлаштування, державними центрами зайнятості;
- Залучення до співпраці амбасадорів з числа здобувачів освіти та молодих робітників на волонтерських засадах;
- Проведення консультативної роботи із залученням практичних психологів, бізнес-консультантів, юристів, роботодавців, підприємців, центру зайнятості;
- Консультування щодо відкриття власної справи, підприємницької діяльності;
- Здійснення спільних з Державною службою зайнятості дій, направлених на пошук першого робочого місця для випускників та супровід його адаптації на виробництві;
- Здійснення моніторингу працевлаштування випускників, подальшого навчання у вищих навчальних закладах за технологічним напрямком, відкриття власної підприємницької справи;
- Розробка методологічного інструментарію профорієнтаційного консультування населення за різними віковими категоріям.

Центр професійної кар'єри – це помічник для здобувачів освіти у побудові успішної кар'єри та надійний партнер роботодавців у формуванні якісного кадрового резерву.

1. Моніторинг функціонування Центрів кар'єри на базі ЗП(ПТ)О

За ініціативи навчально-методичного центру профтехосвіти у Дніпропетровській області та за підтримки соціальних партнерів особливого значення набуло створення та функціонування Центрів кар'єри на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

На сьогоднішній день в області функціонує **25** Центрів професійної кар'єри на базі ЗП(ПТ)О області:

- м.Дніпро - **6**;
- м.Кривий Ріг – **8**;
- інші міста – **6**;
- сільський регіон – **5**.

Динаміка відкриття Центрів кар'єри на базі ЗП(ПТ)О по рокам

- 2018 рік - 7 Центрів кар'єри;
- 2019 рік – 4 Центрів кар'єри;
- 2020 рік - 2 Центри кар'єри;
- 2021 рік – 8 Центри кар'єри;
- 2022 рік – 4 Центри кар'єри;
- 2023 рік – заплановано у травні відкрити 2 Центри кар'єри.

Центрами кар'єри укладено **110** довгострокові угоди (меморандуми) в рамках системної співпраці із соціальними партнерами з числа представників органів виконавчої влади, роботодавців, центрів зайнятості, громадських, волонтерських та профспілкових організацій, які активно приймають участь у профорієнтаційно-консультаційних заходах.

В рамках відкриття Центрів кар'єри у 2022-2023 роках проведено **4** круглих столів та дискусії «Пріоритетна взаємодія системи П(ПТ)О із соціальними партнерами в рамках функціонування Центру професійної кар'єри на базі ЗП(ПТ)О

області (регіональний компонент)» за участі представники Федерації об'єднаних роботодавців, служби зайнятості, інспекції по праці та органів управління освітою. В рамках заходів проведено спілкування зазначених структур з метою формування системної співпраці на користь людей, а значить й економіки регіону та країни з урахуванням теперішніх реалій у воєнний та повоєнний час.

Центри кар'єри забезпечені кадровим кількісним складом профконсультантів за категоріями:

- викладач – **100** осіб,
- майстер виробничого навчання – **110** осіб,
- практичний психолог – **20** осіб,
- бібліотекар – **17** осіб,
- бізнес-консультант – **18** осіб,
- консультант по комунікаційним зв'язкам – **19** осіб,
- роботодавці – **118** осіб
- представники вищих закладів освіти – **25** осіб.

Загальна кількість складає **427** осіб.

За даними ЗП(ПТ)О Центрами кар'єри у 2022 році проведено понад **650** заходів у форматі онлайн, офлайн, групових та індивідуальних консультацій, за особистим запитом як молоді так і громадян різної вікової категорії, соціального статусу в тому числі внутрішньо переміщених осіб.

Послугами Центрів Кар'єри скористались понад **3,5** тисячі людей різного віку з числа:

- випускників ЗОСЗ 2022 року – 30%,
- випускників ЗОСЗ інших років – 8%
- дорослого населення та – 20%,
- внутрішньо переміщених осіб – 12%,
- здобувачів освіти ЗП(ПТ)О - 20%,
- після служби в ЗСУ – 10%.

З метою швидкісного, доступного, дієвого в реальному часі інформування громадян про можливості надання послуг функціонують веб-сторінки Центрів кар'єри на сайтах **13** ЗП(ПТ)О (**52%** від загальної кількості ЦК) та в соціальних мережах **18** ЗП(ПТ)О (**72%** від загальної кількості ЦК).

Методологічний супровід функціонування Центрів кар'єри

Педпрацівники **21** Центру кар'єри пройшли навчання та тренінги з профорієнтаційних компетенцій регіонального та/або всеукраїнського рівнів і отримали сертифікати.

А саме:

- тренінги «Інноваційні підходи до практичного профорієнтаційного консультування населення різної вікової категорії» для **100** педпрацівників (за запитом) (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);

- тренінг «Психолого-педагогічний розвиток компетенцій педпрацівників, що залучаються до профорієнтаційної роботи» для **25** педпрацівників (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);

- тренінг-курс «SKILLS LAB: Успішна кар'єра» відповідно до Меморандуму «Пакт заради молоді - 2025» - підготовлено **52** тренера-профорієнтатора (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);

- тренінг-курс «SKILLS LAB: Успішна кар'єра» для **150** здобувачів освіти ЗП(ПТ)О м. Дніпра, Кривого Рогу, сільського регіону, інших міст (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);
- навчання за програмою освітнього курсу «ВидноКурс» пройшли **3** методиста НМЦ ПТО у Дніпропетровській області і **40** педпрацівника ЗП(ПТ)О;
- тренінг «Підприємництво» в рамках експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг у процесі професійної підготовки» проведено для **80** здобувачів освіти (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);
- тренінги з пілотування Інструментарію для Центрів розвитку кар'єри в рамках Проекту USAID "Економічна підтримка України" з розвитку трудового потенціалу (підписано спільний Меморандум). У пілотуванні Інструментарію взяли участь **15** ЦК;
- Міжрегіональний вебінар спільно із НМЦ ПТО у Полтавській області: фахівці **18** ЦК ЗП(ПТ)О Дніпропетровщини презентували досвід (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);
- зареєстровано на тренінг-курс «Підприємництво» **80** педпрацівників ЗП(ПТ)О (за запитом з березня 2023р.) (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);
- тренінг-курс «Впровадження гендерного підходу у системі ПТО: організація гендерно чутливого освітнього середовища» - проходять **40** педпрацівника ЗП(ПТ)О (НМЦ ПТО у Дніпропетровській області);
- зареєстровано на воркшоп «Як створити кар'єрний центр?» - зареєстровано педпрацівників **20** ЗП(ПТ)О області (початок 29.04.2023р.);
- презентовано нові методологічні матеріали: «Порадник керівникам центрів розвитку кар'єри ЗП(ПТ)О» - 2023р., Посібник «Як створити кар'єрний центр?» - 2023р., «Медіа-освітній порадачник» для педагога професійної освіти» - 2022р., Посібник «ВидноГайд» 2023р., Посібник «Пропозиції сценаріїв профорієнтаційних занять з учнями/ученицями, зустрічей із батьками та засідань педагогічної ради ЗП(ПТ)О» (безкоштовно отримано 55 примірника та вручено діючим ЦК). Всі посібники видано в рамках Проекту EU4Skills «Кращі навички для сучасної України»;
- для здобувачів освіти проведено індивідуальні та групові консультування: «Як адаптуватись на новій роботі?», «Правові основи працевлаштування», «Сучасні технології пошуку роботи в Україні та за кордоном», «Впевненість у собі та створення позитивного іміджу», «Соціально-психологічний супровід навчання ВПО у закладах протехосвіти», «Карта життя: власний потенціал та складові стратегії кар'єрного зростання», «Активізація власних зусиль молоді щодо вирішення питань зайнятості, відкриття власної справи (самозайнятість)».

Інформаційно-комунікаційний контент організації та функціонування Центрів кар'єри

- матеріали за даним напрямком розміщено на сайті НМЦ ПТО у Дніпропетровській області в розділах «Профорієнтаційний термінал», «Віртуальна методична допомога – Профорієнтація – Центр кар'єри»;
- у вайбері створено групу «Центр кар'єри» для мобільного та швидкісного реагування на події у сфері діяльності ЦК та профорієнтаційного консультування;
- у обласному методичному фестивалі «Я знаю як це робити. І я навчу Вас!» (номінація «Краща презентація організації роботи Центра професійної кар'єри»)

взяли участь 15 Центрив кар'єри та визначено найкращий досвід функціонування Центрив кар'єри. Матеріали будить розміщено на сайті НМЦ ПТО.

Для забезпечення успішної діяльності Центрив кар'єри слід звернути увагу на такі питання роботи:

- вивчення динаміки попиту на відповідні професії та формування рекомендацій щодо державного та регіонального замовлення;
- своєчасне інформування про основні тенденції ринку праці та вимоги роботодавців;
- моніторинг об'єктивної оцінки якості підготовки випускників підприємствами та організаціями.
- надання кар'єрного консультування, спрямованого на з'ясування потреб молоді у професійній самореалізації та кар'єрі.

Визначено актуальні напрямки роботи:

1. Надавати консультативно-методичну допомогу щодо створення та роботи Центрив кар'єри на базі ЗП(ПТ)О.

2. Розробити методичні рекомендації щодо формування контент-плану інформаційних ресурсів Центру кар'єри.

3. Здійснювати формування профорієнтаційної та кар'єрної компетентності педагогів - фахівців Центрив кар'єри через залучення їх до участі в тренінгах з розвитку кар'єри.

4. Працювати над розширенням функцій Центрив кар'єри, а саме, створенням безперешкодного середовища для всіх груп населення щодо отримання послуг на рівні з іншими шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, соціальної та освітньої безбар'єрності.

5. Запроваджувати та ефективно реалізовувати програми розвитку Центрив кар'єри через співпрацю з підприємствами, бізнесом, владою, державними та громадськими організаціями.

6. Використовувати Інструментарій для Центрив розвитку кар'єри та приєднатися до Проекту USAID «Економічна підтримка України» з метою підвищення результативності роботи Центрив кар'єри ЗП(ПТ)О.

7. Залучати педпрацівників та відповідальних за роботу Центрив кар'єри до курсів ПК НМЦ ПТО у Дніпропетровській області за програмою «Підприємництво» для формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників.

Методична служба і надалі докладатиме зусилля з метою сприяння молоді свідомо обрати професію своєї мрії, стати успішними у житті та реалізувати себе. А, Центр кар'єри – це той майданчик, який з'єднує заклад освіти як суб'єкта освітньої діяльності з виробництвом, а також сприяє реагуванню на запити економіки та населення по забезпеченню робітничим потенціалом.